

Sarajevo, 01.02.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
25.01.2020. - 29.01.2021.

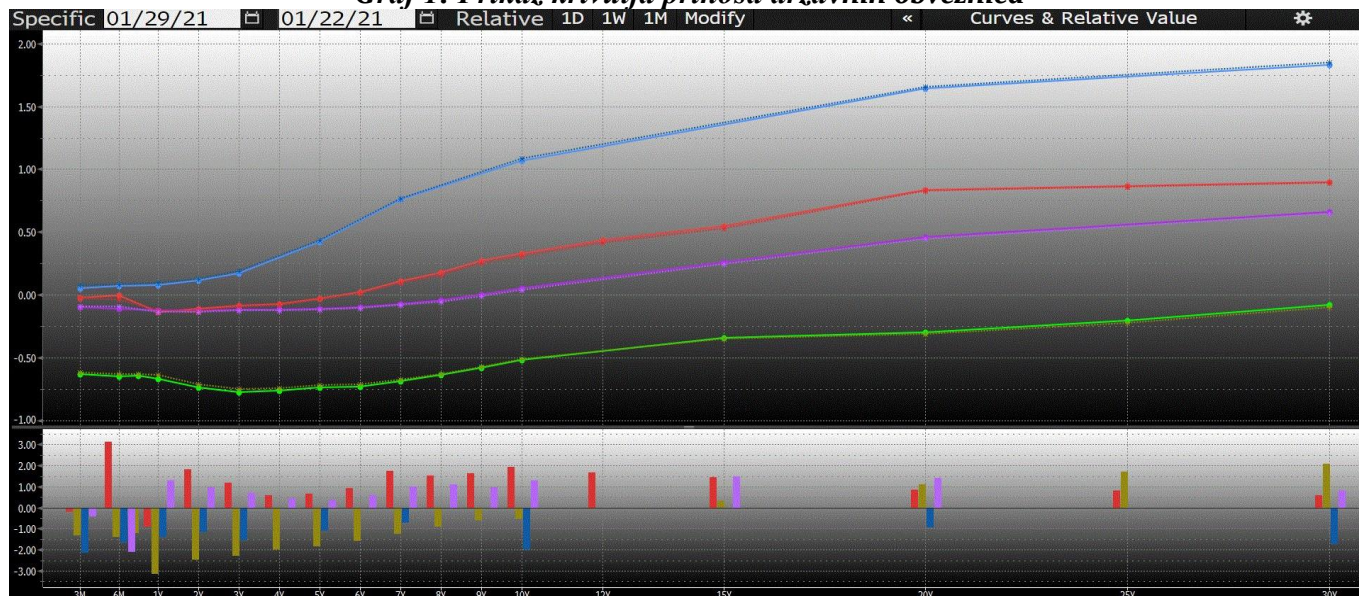
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	22.1.21	-	29.1.21		22.1.21	-	29.1.21		22.1.21	-	29.1.21		22.1.21	-	29.1.21	
2 godine	-0,71	-	-0,73	↘	0,12	-	0,11	↘	-0,13	-	-0,11	↗	-0,13	-	-0,11	↗
5 godina	-0,72	-	-0,74	↘	0,43	-	0,42	↘	-0,04	-	-0,03	↗	-0,11	-	-0,11	→
10 godina	-0,51	-	-0,52	↘	1,09	-	1,07	↘	0,31	-	0,33	↗	0,05	-	0,05	→

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	22.1.21	-	29.1.21	
3 mjeseca	-0,555	-	-0,598	↘
6 mjeseci	-0,634	-	-0,648	↘
1 godina	-0,615	-	-0,650	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 29.01.2021. godine (pune linije) i 22.01.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

MMF je objavio nove prognoze koje navode procjenu pada globalnog GDP-a u 2020. godini od 3,5%, a zatim rast GDP-a u 2021. godini za 5,5% pod utjecajem sve veće imunizacije protiv Covid19 i rast u 2022. godini za 4,2% na godišnjoj razini. Globalni rast za 2021. godinu je povećan u odnosu na 5,2%, koliko je prognozirano u listopadu, dok je prognoza za 2022. godinu ostala nepromijenjena. U ovom dokumentu je objavljeno da se očekuje da su SAD i Kina najuspješnije u vođenju gospodarstva kroz pandemiju.

EUROZONA

Dok je MMF povećao prognozu globalnog gospodarskoga rasta u 2021. godini, najnoviji dokument ukazuje na to da se u Europi očekuje sporiji oporavak. Tako se sad očekuje da će rast GDP-a eurozone u 2021. godini biti 4,2%, što je niže od 5,2% prognoziranih u listopadu. Ipak, prognoze za 2022. godinu su povećane za eurozonu na 3,6% umjesto ranijih 3,1%. Vlada Njemačke je smanjila prognozu ekonomskog rasta na 3% za ovu godinu, što je oštro revidiranje u odnosu na procjenu objavljenu tijekom jeseni, a koja je iznosila 4,4%. Razlog smanjenih prognoza jeste zatvaranje ekonomije zbog pandemije. Ministar ekonomije Altmaier je izjavio da očekuje nastavak trenda rasta tijekom 2022. godine, te dodao da će ekonomija, koja je prošle godine zabilježila drugu najveću kontrakciju od II svjetskog rata, ponovo biti vraćena na pretkrizne razine u drugoj polovini 2022. godine. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Moody's potvrdila je rejting Njemačke (Aaa), kao i stabilne izgleda rejtinga. Promatrano na tjednoj razini, prinosi sigurnijih obveznica eurozone su zabilježili blagi pad, koji je bio nešto više izražen kod obveznica kraćeg roka dospijeca. S druge strane, prinosi italijanskih obveznica su smanjeni za 10 do 11 baznih bodova. Premijer Italije Conte je u utorak podnio ostavku nakon višetjednih nesuglasica sa prethodnim premijerom Renzijem, koji je svoju malu partiju Italia Viva povukao iz vladajuće koalicije nakon nesuglasica oko upravljanja pandemijom i oko plana potrošnje pomoći koju kroz EU plan oporavka treba da primi Italija vrijedne 209 milijardi EUR. Ipak, na kraju prošlog tjedna, nakon obavljenih konzultacija, predsjednik Italije Mattarella je ponovo pružio podršku novoj koaliciji čime je podržana druga po redu vlada premijera Conteja.

Početkom prošlog tjedna glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da se ECB uglavnom fokusira na uvjete kreditiranja banaka i tržište obveznica kada procjenjuje da li su uvjeti financiranja povoljni, utvrđujući ključne uvjete za stimulativnu politiku. Nekoliko dana poslije je najavio mogućnost da ECB kupuje dionice ili bankarske obveznice kao dio borbe protiv pandemije, ali da ove mjere nisu dio trenutnog alata ECB. Predsjednica ECB Lagarde je ponovo ukazala na posvećenost održavanju povoljnih uvjeta financiranja, ali nije ukazala koje će se mjere promatrati, dok bliski izvori ovoj diskusiji ističu da kreatori politika ne mogu da se dogovore oko toga na koje će se mjere fokusirati. Reuters je prenio da je član UV ECB Knot pokrenuo pitanje smanjenja stopa na sastanku ECB prošlog tjedna, ali je rasprava bila „marginalna“ i nije se smatrala dijelom strategije monetarne politike trenutno fokusirane na kupovinu obveznica i jeftine kredite bankama. Komentirajući negativnu inflaciju članica IV ECB-a Schnabel je izjavila da „ova kratkoročna kretanja ne bi trebalo pogrešno tumačiti u odnosu na održiv rast inflacije“, te da je eurozona suočena sa veoma slabom potražnjom i da se ne čini da će se to suštinski promijeniti.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – Njemačka (tromjesečno) prelim.	IV tromjesečje	0,0%	0,1%	8,5%
2.	GDP – Francuska (tromjesečno) prelim.	IV tromjesečje	-4,0%	-1,3%	18,5%
3.	GDP – Austrija (tromjesečno) prelim.	IV tromjesečje	-	-4,3%	12,0%
4.	GDP – Belgija (tromjesečno) prelim.	IV tromjesečje	-	0,2%	11,6%
5.	GDP – Španjolska (tromjesečno) prelim.	IV tromjesečje	-1,4%	0,4%	16,4%
6.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	PROSINAC	11,0%	12,3%	11,0%
7.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	SIJEČANJ	0,5%	1,6%	-0,7%
8.	Stopa inflacije – Španjolska (prelim.)	JAN	-0,6%	0,6%	-0,6%
9.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	SIJEČANJ	0,5%	1,6%	-0,7%
10.	Stopa inflacije – Belgija	SIJEČANJ	-	0,26%	0,41%
11.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	SIJEČANJ	6,1%	6,0%	6,0%
12.	Maloprodaja – Španjolska (G/G)	PROSINAC	-	-1,5%	-3,9%
13.	Maloprodaja – Nizozemska (G/G)	PROSINAC	-	-0,2%	6,1%
14.	Obim maloprodaje – Irska (G/G) prelim.	PROSINAC	-	-0,3%	7,9%
15.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	STUDENI	-	0,1%	0,0%
16.	Stopa nezaposlenosti – Finska	PROSINAC	-	7,8%	6,9%
17.	Stopa nezaposlenosti – Španjolska (tromjes.)	IV tromjesečje	16,70%	16,13%	16,26%
18.	Broj nezaposlenih – Francuska (u '000) tromjes.	IV tromjesečje	-	3.574,3	3.673,4

Tijekom proteklog tjedna održana je sjednica FOMC-a na kojoj nije došlo do promjene u monetarnoj politici koja se trenutno implementira. Referentna kamatna stopa je zadržana u rasponu od 0% do 0,25%, dok se Fed obvezao da nastavi sa aktivnostima kvantitativnih olakšica i kupovinama najmanje 800 milijardi USD državnih obveznica mjesečno, kao i MBS-ova u sumi najmanje od 40 milijardi USD, sve dok ne bude učinjen značajan progres ka glavnim dualnim mandatima monetarne politike. Uz inflaciju koja stalno ostaje ispod dugoročnog ciljne razine, FOMC će težiti da neko vrijeme dostigne inflaciju umjereno iznad 2%, tako da inflacija tijekom dužeg vremenskog razdoblja u prosjeku bude oko 2%, a dugoročna inflatorna očekivanja budu dobro usidrena na ovoj ciljanoj razini. U priopćenju FOMC-a nakon sastanka navedeno je da će put napretka ekonomije u velikoj mjeri ovisiti o širenju virusa, uključujući i napredak u dijelu cijepljenja. Predsjednik Feda Powell je istaknuo da kriza još uvijek nije prevaziđena, te da bi putanja pandemije mogla biti ključna za ekonomiju SAD, dok bi dostizanje imuniteta građana kroz cijepljenje moglo biti otežano.

Senat je imenovao Janet Yellen na poziciju ministrice financija, čime je ona postala 78. ministrica financija i prva žena koja se našla na ovoj funkciji, a bit će zadužena za nadzor nad ekonomijom koja se i dalje bori sa posljedicama pandemije. Predsjednik Biden je potpisao izvršnu naredbu usmjerenu ka uklanjanju neadekvatnosti u postojećoj naredbi „kupuj američko“ koja se primjenjuje na oko 1/3 od 600 milijardi USD vrijednosti dobara i usluga koje federalna vlada kupuje svake godine. Ova odluka će učiniti odricanja transparentnijim, te kreirati višu ulogu Bijele kuće u nadzoru ovog procesa. Revitalizacija prerađivačkog sektora, koji čini oko 12% ekonomije SAD, je ključni dio Bidenovog šireg plana da potakne rast plaća, da kreira više sindikalnih poslova, podrži manjinska poduzeća i ojača lanac ponude u SAD, izjavili su zvaničnici Bijele kuće.

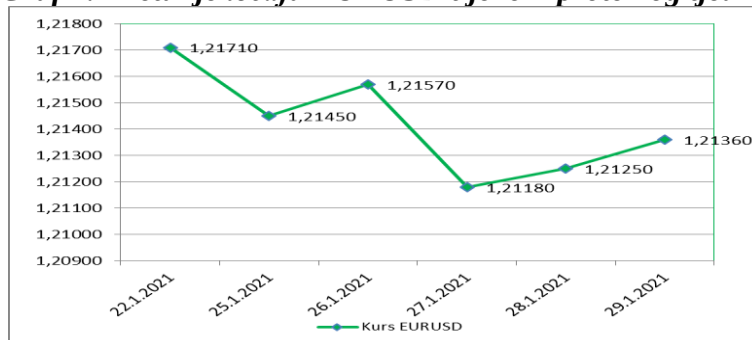
Krajem prošlog tjedna se pojavila informacija da grupa senatora iz reda republikanaca zahtijeva od predsjednika Bidena da značajno smanji predloženi paket pomoći u vrijednosti 1,9 bilijuna USD, te umjesto toga predlažu alternativu u vrijednosti 600 milijardi USD.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Prerađivački sektor Fed iz Dalasa	SIJEČANJ	12,0	7,0	9,7
2.	Povjerenje potrošača	SIJEČANJ	89,0	89,3	87,1
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	22.siječnja	-	-4,1%	-1,9%
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	23. siječnja	875.000	847.000	914.000
5.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	16. siječnja	5.088.000	4.771.000	4.974.000
6.	Osobni prihodi	PROSINAC	0,1%	0,6%	-1,3%
7.	Osobna potrošnja	PROSINAC	-0,4%	-0,2%	-0,7%
8.	GDP (Q/Q) P	IV tromjesečje	4,2%	4,0%	33,4%
9.	Indeks prodaje novoizgrađenih kuća (M/M)	PROSINAC	3,5%	1,6%	-12,6%
10.	PCE deflator (G/G)	PROSINAC	1,2%	1,3%	1,1%
11.	Povjerenje potrošača Un. Mičigen F	SIJEČANJ	79,4	79,0	80,7

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,2171 na razinu od 1,2136.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

MMF je smanjio očekivanja oporavka Velike Britanije za ovu godinu, te bi GDP Velike Britanije u ovoj godini mogao zabilježiti rast od 4,5%, što je za 1,4% manje od prognoze iz listopada (5,9%).

Nekoliko članova Parlamenta Velike Britanije je izjavilo da bi BoE trebalo da prestane sa kupovinama obveznica onih biznisa čije aktivnosti ubrzavaju globalno zagrijavanje. BoE je uduplala obujam korporativnih obveznica čija je vrijednost na kraju prošle godine iznosila 20 milijardi GBP, a predstavlja dio napora da se potakne ekonomija nakon udara pandemije. Odbor za reviziju životne sredine pri Donjem domu Parlamenta koji izučava utjecaj javnih tijela na globalno zagrijavanje, je istaknuo da kupovina obveznica kompanija koje dolaze iz sektora poput energije sa visokom emisijom ugljen dioksida, je u suprotnosti sa ciljevima Vlade koji su usmjereni ka smanjenju globalnog zagrijavanja.

Pet glavnih lobi grupa u Velikoj Britaniji je upozorilo da se kompanije u Velikoj Britaniji suočavaju sa značajnim post-Brexit poteškoćama u trgovini sa EU. Grupa B5 koju čine Trgovinska komora Velike Britanije (BCC), Konfederacija industrije Velike Britanije (CBI), Federacija malih biznisa (FSB), Institut direktora (IoD) i Make UK su u zajedničkoj izjavi upozorili na brojne probleme uključujući i značajne poteškoće sa kojima se kompanije suočavaju zbog uvođenja novih carinskih procesa, te na rastuću opasnost od gubitka poslovanja ako se ovako nastavi. Kompanije su se, također, žalile i na povećanu birokratiju, kao i troškove prilikom trgovine. Također, preko polovice kompanija se suočilo sa kašnjenjem u uvozu potrebnih roba iz EU.

Premijer Johnson očekuje da će oko 300.000 građana Hong Konga iskoristiti prednosti novog viznog režima kako bi napustili bivšu koloniju Velike Britanije i nastanili se u Velikoj Britaniji, usprkos tome što skoro tri milijuna ljudi ima mogućnost da iskoristi ovo pravo. Johnson je istaknuo da je nova procedura rezultat duge povijesti i prijateljstva između Hong Konga i Velike Britanije.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć, promjena	PROSINAC	-	7.000	38.100
2.	Prosječne tjedne zarade, tromjesečne (G/G)	STUDENI	2,9%	3,6%	2,8%
3.	ILO stopa nezaposlenosti, tromjesečno	STUDENI	5,1%	5,0%	4,9%

Tijekom proteklog tjedna GBP je blago aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,88982 na razinu od 0,88555, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,3686 na razinu od 1,3708.

JAPAN

Vlada Japana je tijekom siječnja, drugi mjesec zaredom, smanjila očekivanja osobne potrošnje, te je istaknuto da je oporavak ekonomije u zastoju zbog smanjene potrošnje osnovnih životnih namirnica i putovanja, dok se potrošnja usmjerena na usluge smanjuje pod utjecajem uvedenih hitnih mjera zbog situacije izazvane Covid19. Analitičari tvrde da pojačana očekivanja da će BoJ na sastanku koji se održava u ožujku prilagoditi monetarnu politiku sa ciljem da krivu prinosa učini strmijom, mogu utjecati na smanjene kupovine državnih obveznica Japana u ovom tromjesečju, uključujući i aukciju četrdesetogodišnjih obveznica. Ukoliko BoJ dozvoli da prinosi na desetogodišnje obveznice fluktuiraju u širem rasponu od sadašnjih 20 baznih bodova, ispod i iznad nule, kako je objavio lokalni časopis Jiji u ovom mjesecu, dugoročne obveznice bi bile izložene riziku ukoliko BoJ odluči da smanji program kvantitativnih olakšica. Nekoliko članova je istaknulo da bi BoJ trebalo da traga za fleksibilnijim prilagođavanjem u programu kvantitativnih olakšica prilikom kupovine ETF-ova, u ovisnosti o tržišnim uvjetima, dok je jedan član ukazao na skorije slabljenje USD u odnosu na JPY, te je pozvao na opreznost kada je u pitanju devizni tečaj. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da postoje ograničenja u onome što se može postići monetarnom politikom, pošto godine masovnog tiskanja novca nisu uspjele da dovedu do održivog rasta cijena, te je dodao da su središnje banke odgovorne za obuzdavanje inflacije ili deflacije, jer količina tiskanog novca dugoročno utječe na kretanje cijena.

Kako pandemija koronavirusa prisiljava BoJ da održava masivni program poticaja u dužem razdoblju, BoJ planira da u ožujku najavi načine na koji planira da svoje alate učini održivijima. Japan planira da produži izvanredno stanje zbog širenja pandemije i nakon 7. veljače.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Vodeći indeks F	STUDENI	-	96,4	96,6
2.	Koicidirajući indeks F	STUDENI	-	89,0	89,1
3.	Maloprodaja (G/G)	PROSINAC	-0,5%	-0,3%	0,6%
4.	Prodaja u robnim kućama, supermarketima	PROSINAC	-3,7%	-3,5%	-3,4%
5.	Stopa inflacija – Tokija (G/G)	SIJEČANJ	-0,9%	-0,5%	-1,3%
6.	Stopa nezaposlenosti	PROSINAC	3,0%	2,9%	2,9%
7.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	PROSINAC	-3,1%	-3,2%	-3,9%
8.	Indeks započetih kuća (G/G)	PROSINAC	-3,9%	-9,0%	-3,7%
9.	Obujam kreditiranja kompanija (G/G)	PROSINAC	-	7,11%	8,05%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 126,33 na razinu od 127,13. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 103,78, na razinu od 104,68.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,27 USD (42,95 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte nije bilježila značajne promjene i uglavnom se kretala u intervalu između 52 i 53,5 USD po barelu. Početkom tjedna cijena je zabilježila blagi rast, a podržana je očekivanjima stimulativnog plana u SAD, kao i neizvjesnostima oko ponude zajedno sa zabrinutošću zbog utjecaja ponovnog zatvaranja ekonomije na tražnju za naftom. Također, pojavila se vijest da će predsjednik SAD Biden tijekom tjedna naložiti saveznim agencijama da odrede koliko će biti opsežna nova zabrana eksploatacije i bušenja nafte i prirodnog plina, a što će učinkovito da pokrene agendu za borbu protiv klimatskih promjena. Tijekom narednog dana cijena ovog energenta se održavala na razini do oko 53 USD pod utjecajem rasta vrijednosti dionica u EU, kao i zbog vijesti da se u Saudijskoj Arabiji dogodila eksplozija. Sredinom tjedna, kada je EIA objavila da su zalihe nafte u SAD smanjene za 9,9 milijuna barela zaključno sa 22. siječnja, cijena je blago povećana. Iako su zalihe nafte smanjene na tjednoj razini i dalje na godišnjoj razini bilježe rast od 4,5%. Narednog dana cijena nafte je blago smanjena pod utjecajem zabrinutosti da će doći do smanjene tražnje za ovim energentom zbog ograničenja u putovanjima sa ciljem prevencije širenja pandemije, kao i zbog kašnjenja u isporuci cjepiva. Krajem tjedna cijena je nastavila da fluktuirati oko 52 USD. Usprkos tome što su se krajem tjedna pojavile iznenađujuće vijesti o snažnim ekonomskim podacima u Europi, to nije utjecalo značajno na cijenu nafte jer širenje virusa, kao i brojna zatvaranja ekonomija pojačavaju zabrinutost za srednjoročni oporavak i tražnju za naftom. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,34 USD (43,01 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 0,23%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremljeno:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.855,61 USD (1.524,62 EUR).

Cijena zlata je tijekom proteklog tjedna uglavnom imala tendenciju pada, dok je u petak zabilježen rast cijene. Do sredine tjedna cijena je uglavnom bila pod utjecajima iščekivanja rezultata sastanka FOMC-a. Nakon što je Fed ostavio referentnu kamatnu stopu nepromijenjenom i zadržao obujam otkupa obveznica, potaknuto je jačanje USD i smanjenje cijene zlata, što je doprinijelo najlošijem početku godine kada se promatra kretanje cijene zlata u posljednjih deset godina. Naime, dosadašnje performanse zlata od početka godine su najlošije siječanske performanse zlata u siječnju u posljednjih deset godina.

Pojedini analitičari ističu da su plemeniti metali tijekom 2020. godine imali dosta dobre performanse i očekuju da bi se takav tempo mogao održati i u ovoj godini. Cijena zlata je u 2020. godini bilježila rast od 25%, što je najbolja godina, kada su u pitanju performanse, od 2010. godine. Snažan val monetarne ponude koja je došla kao rezultat pandemije je dao poticaj rastu cijene ovog plemenitog metala. Cijena zlata je bila pod utjecajima poruka sa sastanka FOMC-a, ali i ekonomskih pokazatelja koji su objavljeni za regiju SAD. Iz World Gold Council su priopćili da je globalna tražnja za zlatom u ovoj godini počela da se oporavlja, nakon što je značajno smanjena u 2020. godini, kada je zabilježena najmanja tražnja u posljednjih deset godina. Krajem tjedna došlo je do slabljenja USD, što je utjecalo na rast cijene zlata.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata iznosila je 1.847,65 USD (1.522,45 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je smanjena za 0,43%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

